

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет **природничих наук**

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Геоморфологія

Освітня програма **Середня освіта (Географія)**

Спеціальність **014 Середня освіта**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Затверджено на засіданні
кафедри географії та природознавства
(протокол № 5 від “23”січня 2024 р.)

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	7
6. Ресурсне забезпечення	8
7. Контактна інформація	8
8. Політика навчальної дисципліни	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Геоморфологія
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

<p>Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)</p> <p>Метою викладання дисципліни «Геоморфологія» є формування у студентів знань про рельєф земної поверхні, впливу ендо- та екзогенних чинників на його формування, генезис, час утворення, його динаміку, а також зростаючого впливу діяльності людини.</p>
<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, прийняття на цій основі адекватних рішень у професійній діяльності. - Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійно підготовки, здатність до їх застосування на практиці. - Здатність вільно оперувати фаховими поняттями і термінами для виконання професійних завдань. - Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії та історії географічної науки для орієнтування в сучасних напрямках галузевих наукових досліджень, використання їх елементів в освітньо-професійній діяльності.
<p>Програмні результати навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність застосовувати базові знання з фундаментальних – природничо-математичних та суспільно-гуманітарних наук для глибшого розуміння сутності процесів і явищ у природних оболонках Землі. – Здатність демонструвати глибокі знання сучасних концепцій і теоретичних положень географічної науки, її структурних компонентів.

- Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з географії, компонентно розкривати сутність та цінність результатів наукових досліджень, нових тенденцій розвитку людської цивілізації.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Основні методологічні положення геоморфології та етапи її становлення.	Ознайомитись з об'єктом, предметом, завданнями і методами геоморфології. Зв'язки геоморфології з іншими природничими науками, її місце у системі геолого-географічних наук. Наукові й прикладні напрями сучасної геоморфології. Історія розвитку науки. Роль вітчизняних і зарубіжних дослідників у становленні та розвитку геоморфології. Сучасна геоморфологічна школа.	4	Тести, питання
2.	Загальні закономірності будови рельєфу Землі.	Ознайомитись із сучасним уявленням про літосферу, її формування, основні риси поверхні, класифікацією форм рельєфу, гіпсометричною кривою, генезисом і віком рельєфу, використовуючи презентацію та додаткові матеріали.	4	Тести, питання Семінарське заняття № 1
3.	Ендогенні чинники формування рельєфу.	Ознайомитись з ендогенними процесами, що відбуваються в надрах Землі і їх	6	Тести, питання Семінарське заняття № 2

		проявом у формуванні рельєфу, причинами тектонічних рухів, порушень, використовуючи презентацію та інші додаткові матеріали.		Практичне заняття №1
4.	Морфологічний рельєф гірських областей.	Класифікація тектонічних рухів. Рельєфоутворювальна роль давніх коливальних локальних неотектонічних і сучасних рухів земної кори. Землетруси та їх вплив на формування та зміни рельєфу.	4	Тести, питання Семінарське заняття № 3
5.	Морфоструктури вулканічного рельєфу.	Магматизм, його різновиди. Морфологічні відмінності вулканів. Роль вулканічних процесів у формуванні рельєфу.	2	Тести, питання
6.	Основні структурні елементи земної кори	Принципи класифікації структурних елементів земної кори. Структури океанічного ложа.	4	Практична робота №2 Семінарське заняття №4
7.	Екзодинамічні процеси. Вивітрювання і формування рельєфу.	Ознайомитись з основними екзогенними процесами, що відбуваються на планеті, гіпергенезом, формами рельєфу при вивітрюванні, використовуючи презентацію та додатковий матеріал.	4	Тести, питання
8.	Флювіальний рельєф.	Ознайомитись з роботою поверхневих текучих вод, що створюють флювіальний рельєф. Вони утворюють	6	Тести, питання, Практична робота №3 Польова екскурсія

		морфоскульптурні форми рельєфу, зокрема улоговини, ерозійні борозни, водорії, яри, балки, конуси виносу, тектонічними і генетичними типами річкових долин, їх складовими елементами, використовуючи презентацію та додатковий матеріал.		
9.	Карст і карстова морфоскульптура	Ознайомитись з такими поняттями як карст і суфозія, умовами їх утворення, формами поверхневого і підземного карсту, формами рельєфу, використовуючи презентацію та додаткові матеріали.	6	Тести, питання Польова екскурсія, Практична робота №4
10.	Кріогенний рельєф і гляціально-нівальний рельєфи.	Ознайомитись з процесами утворення льодовиків, їхніми типами та різноманіттям, процесами екзарації та денудації, формами рельєфу утвореного льодовиком, використовуючи презентацію.	4	Тести, питання, Польова екскурсія
11.	Еолові процеси і рельєф.	Ознайомитись з геоморфологічними процесами і формами рельєфу, що пов'язані з еоловою діяльністю, а саме з дефляційною, корозійною, акумулятивною і аридно-денудаційною діяльністю вітру, використовуючи презентацію.	4	Тести, питання Семінарське заняття №5

12.	Схилові і берегові процеси і форми їх рельєфу	Ознайомитись з гравітаційними схиловими процесами, класифікацією схилів, роботою хвиль і хвильових течій, перенесення наносів і утворення акумулятивних та абразійних форм рельєфу, типами берегів, їх класифікацією, використовуючи презентацію.	4	Тести, питання Самостійна робота
13.	Антропогенний рельєф	Ознайомитись з рельєфом, що створила людина внаслідок господарської діяльності, його видами, класифікацією, використовуючи презентацію.	6	Тести, питання Польова екскурсія Практична робота № 5

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарське заняття	10
Практичне заняття	20
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття (залежить від розподілу у розділі I)																						Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Лекції	1		1		1		1		1		1		1		1		1		1				10
Семінарські з-тя		2		2		2		2					2										10
Практичні заняття									4		4				4		4			4			20
Самостійна р-та																					5		5
Індивідуальні завдання																						5	5
Екзамен																							50
Всього	1	2	1	2	1	2	1	2	1	4	1	4	1	2	1	4	1	4	1	4	5	5	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<ol style="list-style-type: none"> 1. Волошин І.І. Загальне землезнавство: навчальний посібник для вузів. – Ніжин: Вид-во Ніжинського педагогічного ун-ту ім. М. Гоголя, 2002. – 294 с. 2. Волошин І.І., Уварова А.Є. Загальне землезнавство: Практикум. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2000. – 238 с. 3. Дидактичний матеріал з геоморфології для спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Географія». Івано-Франківськ, 2007. 4. Колтун О.В. Вступ до геоморфології. Навч. посібн. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 80 с. 5. Колтун О.В., Ковальчук І.П. Антропогенна геоморфологія: Навч. посібн. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 194 с. Павловська Т.С. Геоморфологія: терміни й поняття: навч. посіб. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 284с. 6. Кравчук Я. С. Рельєф Українських Карпат : монографія / Ярослав Софронович Кравчук ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; ред. Ірина Лоїк. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 575 с. 7. Олійник Я.Б., Федорищак Р.П., Шищенко П.Г. Загальне землезнавство: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 247 с. 8. Олійник В.С., Сав'юк М.І., Венгерчук С.М. Словник геолого-геоморфологічних термінів. Івано-Франківськ, 2014. 9. Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій. Збірник наукових праць. Випуск 02 (12) 2021. Львів, 2021. 10. Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій. Збірник наукових праць. Випуск 02 (13) 2021. Львів, 2021. 11. Сливка Р. Геоморфологія Вододільно-Верховинських Карпат. Львів, 2001. 152 с. 12. Сливка Р., Венгерчук С. Лабораторний практикум з геоморфології. Івано-Франківськ, 2004. 65 с. 13. Степан Рудницький (1877-1937). Історія. Геополітика. Географія. Кн.5. Геологія і геоморфологія. К., 2018. 516 с. 14. Стецюк В.В., Ковальчук І.П. Основи геоморфології: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2005. – 495с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович

Контактна інформація викладача	slyvkaromanrad@gmail.com
--------------------------------	--

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного вівторка в 17.00 онлайн
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження балу на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження балу на 0,5
Додаткові бали	Участь в наукових екскурсіях – 5 балів

Викладач _____